

ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
"УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ"

ДОСЛІДЖЕННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

*періодичний інформаційний бюлетень № 11 (64)
30 листопада 2020 р.*

HORIZON 2020

КОНТАКТНІ ДАНІ:

03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

тел.: (044) 521-00-26, e-mail: uintai@uintei.kiev.ua

ЗМІСТ

ОФІЦІЙНІ ЗАХОДИ	4
ДОЛЯ ДОМОВЛЕНОСТІ ПРО НАСТУПНИЙ БАГАТОРІЧНИЙ БЮДЖЕТ ЄС ТА ПАКЕТ ВІДНОВЛЕННЯ ЛИШАЄТЬСЯ НЕВИЗНАЧЕНОЮ	4
ВІДНОШЕННЯ МІЖ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ І ВОСТОЧНИМ ПАРТНЕРСТВОМ: МАЙБУТНІ МОЖЛИВОСТІ.....	5
КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ ДОСЛІДЖЕНЬ КРАЇН ЄС 27 ЛИСТОПАДА 2020 РОКУ.....	6
ПЕРЕМОЖЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОНКУРСУ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ 2020 РОКУ.....	6
ЕРС ОГЛОСИЛА ПЕРЕМОЖЦІВ 34 НОВИХ ГРАНТІВ.....	7
ВІДКЛИК ЕУА НА КОМЮНІКЕ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ДОСЯГНЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ДО 2025 РОКУ	7
ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	8
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ "ОСІННІЙ ПАКЕТ"	8
КОМЮНІКЕ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ЄВРОПИ.....	9
РЕЗОЛЮЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ПРО ОСВІТУ В ЦИФРОВУ ЕРУ: ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ ТА УРОКИ ДЛЯ РОЗРОБКИ ПОЛІТИКИ ЄС (2020/С 388/01).....	10
КОМЮНІКЕ КОМІСІЇ ПРО СТВОРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	11
ВИСНОВКИ РАДИ ЩОДО ПОЛІТИКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ У СОЮЗІ 2020 / С 379 І / 01	12
ВПОРЯДКУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В МЕЖАХ ЄС ДЛЯ БІЛЬШ ЕФЕКТИВНОГО ВИТРАЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ	12
ПРОЄКТ ПОРЯДКУ ДЕННОГО R&D ДОСЛІДЖЕНЬ ІЗ ЦИРКУЛЯРНОГО ПЛАСТИКУ	13
СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН ГЕНЕРАЛЬНОГО ДИРЕКТОРАТУ З ПИТАНЬ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ.....	13
АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ	14
ПОГЛЯДИ SMEUNITED НА КРАЩУ ІМПЛЕМЕНТАЦІЮ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВИЛ ЄДИНОГО РИНКУ	14
ЗВІТ ГРУПИ ЕКСПЕРТІВ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЄІС RATHFINDER	16
ЕРО ПУБЛІКУЄ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ З ВАЛОРИЗАЦІЇ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	17
ОЦІНЮВАННЯ ОЕСР / BLOOMBERG PHILANTHROPIES МЕХАНІЗМІВ ТА ІНСТРУМЕНТІВ ІЗ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСТ	18
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	21
49 КРАЇН БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ СХВАЛИЛИ РИМСЬКЕ МІНІСТЕРСЬКЕ КОМЮНІКЕ: ВИЗНАЧЕНО ПРІОРИТЕТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА НАСТУПНІ 10 РОКІВ.....	21
УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ	22
УКРАЇНСЬКІ ЗВО ТА НАУКОВІ УСТАНОВИ ОТРИМАЮТЬ ДОСТУП ДО ПОВНОТЕКСТОВИХ РЕСУРСІВ БАЗИ ДАНИХ SCIENCE DIRECT – СЕРГІЙ ШКАРЛЕТ	22

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИЄДНАВСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ.....	23
НАЦФОНД ДОСЛІДЖЕНЬ ОТРИМАВ МОЖЛИВІСТЬ ПРОФІНАНСУВАТИ ПРОЄКТИ ПОПЕРЕДНІХ РОКІВ – РІШЕННЯ УРЯДУ	23
ВІДБУЛОСЯ ЩОРІЧНЕ ЗАСІДАННЯ СПІЛЬНОГО КОМІТЕТУ З ПИТАНЬ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ-ЄС	24
ВІДБУЛОСЬ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ З ПРИСУДЖЕННЯ ПРЕМІЇ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ЗА РОЗРОБЛЕННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	25
МОН ПІДБИЛО ПІДСУМКИ: ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДЕНЬ "РОЛЬ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ЗЕЛЕНОМУ КУРСІ. МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДОСЛІДНИКІВ".....	26
ЄС І GIZ РОЗПОЧИНАЮТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ПРОЄКТУ З ПІДТРИМКИ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	27
НАЦФОНД ДОСЛІДЖЕНЬ ПРЕЗЕНТУЄ ПЕРШІ ПІДСУМКИ: ОБРАНО 216 ПРОЄКТІВ, ЯКИМ НАДАНО 255,3 МЛН ГРН ФІНАНСУВАННЯ.....	28
МОН ПРОТЯГОМ ЖОВТНЯ-ЛИСТОПАДА ЗАТВЕРДИЛО 20 НОВИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	30
ВИРОЩУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РОСЛИН – ЩЕ ОДИН ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ ВИРОБНИЦТВА СИРОВИНИ ДЛЯ ЗАМІЩЕННЯ ГАЗУ.....	30
ДОСЯГНЕННЯ	31
БЕРЛІН – ХАБ ТАЛАНТІВ З УСЬОГО СВІТУ	31
НАУКОВЦІ КАЖУТЬ, ЩО ПЛАСТИКОВІ ПЛЯШКИ МОЖУТЬ БУТИ БІЛЬШ ЕКОЛОГІЧНИМИ ЗА СКЛЯНІ. ЯК ЦЕ?.....	31
УЧЕНІ ІЗРАЇЛЯ СТВОРЮЮТЬ ПОМІДОР, ЩО ЛІКУВАТИМЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ОЧЕЙ.....	32
ПОТОЧНІ ПРОЄКТИ	33
НОВА ЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ ДЛЯ ПЕРЕТВОРЕННЯ ВРОЖАЮ ВІДХОДІВ НА ВДОСКОНАЛЕНЕ БІОПАЛИВО	33
НОВЕ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО "ТРАНСФОРМАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЧНОЇ СИСТЕМИ"	34
ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ	35
РОЗВИТОК БІОЕКОНОМІКИ У СІЛЬСЬКІЙ ЄВРОПІ.....	35
ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ	37
ТРИВАЄ КОНКУРСНИЙ ВІДБІР НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ РОЗРОБОК ЗА ДЕРЖАВНИМ ЗАМОВЛЕННЯМ НА 2021-2022 РОКИ	37

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ

ДОЛЯ ДОМОВЛЕНОСТІ ПРО НАСТУПНИЙ БАГАТОРІЧНИЙ БЮДЖЕТ ЄС ТА ПАКЕТ ВІДНОВЛЕННЯ ЛИШАЄТЬСЯ НЕВИЗНАЧЕНОЮ

10 листопада 2020 року Європейська Рада та Європейський Парламент досягли домовленості щодо наступного довгострокового бюджету ЄС (Multiannual Financial Framework MFF). Домовленість була досягнута після інтенсивних консультацій з Парламентом та Комісією, які тривали з кінця серпня. Угода доповнюється фінансовим пакетом у розмірі 1824,3 млрд євро, узгодженим лідерами ЄС у липні, який поєднує наступний MFF (1 074,3 млрд євро) та інструмент тимчасового відшкодування Next Generation EU (750 млрд євро у цінах 2018 р.).

Політичний пакет включає додаткові 15 млрд євро за рахунок нових джерел фінансування (12,5 млрд євро) та перерозподілу коштів (2,5 млрд євро), що означає збільшення фінансування на:

- 4 млрд євро для Horizon Europe, передусім на фінансування досліджень у таких ключових сферах, як цифровізація, клімат та охорона здоров'я;
- 2,2 млрд євро для програми Erasmus +;
- 3,4 млрд євро для охорони здоров'я;
- 1 млрд євро для InvestEU.

Учасники переговорів розробили дорожню карту із впровадження нових власних джерел фінансування протягом наступних семи років. Ця дорожня карта включена в "Міжінституційну угоду", юридично обов'язковий текст, і містить такі нові джерела:

- штрафи компаній, які не дотримуються правил ЄС щодо конкуренції, у відповідності до вимог Парламенту про те, що кошти, отримані від Європейського Союзу, повинні лишатися у бюджеті ЄС;
- податок на пластик з 2021 р.;
- ETS (система торгівлі викидами) (з 2023 року, можливо, пов'язана з механізмом регулювання вуглецевого кордону);
- цифровий збір (з 2023 року);
- власні ресурси, які можуть включати податок на фінансові операції, а також фінансовий внесок, пов'язаний з корпоративним сектором або новою загальною базою оподаткування підприємств (з 2026 р.).

Ця угода повинна бути затверджена всіма державами-членами. Але Угорщина та Польща 16 листопада 2020 року наклали вето на проєкт бюджету через рішення виділяти кошти країнам на відновлення в залежності від додержання правил верховенства права. Доля 4 мільярдів євро для Horizon Europe залишається невизначеною. Зацікавлені сторони проводять кампанію для того, щоб домовленість про 4 мільярди євро на фундаментальні дослідження та міжнародні програми обміну студентами і дослідниками лишилася у силі.

18 листопада 2020 року під час Конференції президентів ЄП щодо довгострокового бюджету ЄС та верховенства права підтверджено позицію Європейського Парламенту і наголошено, що досягнуті домовленості (зокрема про верховенство права) ні в якому разі не можуть бути переглянуті.

Посилання: <https://era.gv.at/object/news/5616>; <https://era.gv.at/object/news/5625>;
<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20201118IPR91990/>

ВІДНОШЕННЯ МІЖ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ І ВОСТОЧНИМ ПАРТНЕРСТВОМ: МАЙБУТНІ МОЖЛИВОСТІ

17–20 листопада 2020 року у Стокгольмському міжнародному інституті проблем миру (SIPRI) відбулася п'ята щорічна Стокгольмська конференція з безпеки, тема якої "Міжнародне співробітництво: рух уперед".

Д-р Ян Ентоні, директор Європейської програми безпеки, під час Круглого столу 5-го Саміта Східного Партнерства виступив з коментарями, в яких торкнувся питання залучення країн Східного партнерства, зокрема України, до оборонних промислових проєктів ЄС.

ЄС не є потужним військовим гравцем, і він не стане ним у найближчому майбутньому, але він виявляє інтерес до питань безпеки і оборони. Уперше в бюджеті, запропонованому новою ЄК, передбачається фінансування розвитку військового потенціалу, чого потребують її держави-члени. У даний час обговорюється питання залучення держав – нечленів ЄС в оборонні промислові проєкти. Передусім це – Сполучене Королівство і Сполучені Штати, але розглядається питання залучення і держав Східного партнерства.

Для ЄС була втрачена можливість, коли українська компанія «Антонов» була виключена з розробки важкого транспортного літака для забезпечення Airbus захищеним ринком. Включення приватних компаній з країн-партнерів у промислове співробітництво в рамках майбутніх проєктів буде сприяти застосуванню найсучасніших методів управління, а також забезпеченню гарантій боротьби з корупцією. ЄС будує свій власний потенціал, щоб бути більш ефективним гравцем в області безпеки і оборони, але підхід, який змушує країни Східного партнерства шукати інших військових партнерів або продавати свою військову техніку на світових ринках, у кінцевому рахунку є контрпродуктивним.

Країни Східного партнерства мають можливість розробити порядок денний для змін, який сприятиме залученню громадян, особливо молоді, і нової програми роботи щодо позитивного вкладу безпеки Східного партнерства в європейський світ і стабільність.

Посилання: https://www.sipri.org/commentary/expert-comment/2019/european-union-eastern-partnership-relations-future-opportunities?utm_source=phpList&utm_medium=email&utm_campaign=SIPRI+Update+November+2020%3A+S tockholm+Security+Conference%2C+new+reports+on+technology+and+arms+control%2C+Russian+translation+of+SIPRI+Yearbook+2019%2C+and+more&utm_content=HTML

КОНФЕРЕНЦІЯ МІНІСТРІВ ДОСЛІДЖЕНЬ КРАЇН ЄС 27 ЛИСТОПАДА 2020 РОКУ

Під час конференції відбувся обмін думками щодо нових інвестиційних цілей програми досліджень та розробок, запропонованих Європейською Комісією в її повідомленні "Нова ЕРА для досліджень та інновацій". Міністри підтвердили ціль – досягнення обсягу інвестицій у R&D до 3% ВВП у найближчі роки.

Кілька міністрів закликали визначити пріоритетом інвестицій модернізацію соціально-економічної системи Європи, щоб забезпечити стійке зростання та наздогнати міжнародних конкурентів. Для збільшення загальних інвестицій у R&D пропонується залучити більше приватних інвестицій.

Ряд міністрів підкреслили важливість європейських партнерських відносин та програм і необхідність посилення взаємодії між науковими дослідженнями та вищою освітою. Стурбовані різницею між фінансуванням R&D на національному рівні, ряд міністрів наголосили на необхідності подолання цього розриву шляхом зближення до загально узгоджених цілей інвестування.

Іншими розглянутими питаннями були питання Відкритої науки, законодавчих пропозицій щодо європейських інституціоналізованих партнерств (тобто державно-приватних партнерств).

Комісія поінформувала міністрів про стан справ щодо Європейської хмари відкритої науки (EOSC) та нещодавно завершеної роботи дорадчої групи Комісії щодо Платформи відкритої наукової політики (OSPP). Служби Комісії разом із керівництвом EOSC готують нове європейське партнерство в рамках програми Horizon Europe для підтримки EOSC з 2021 року.

Щодо європейських інституціоналізованих партнерств комісар ЄС з досліджень та інновацій підкреслила ціль зробити їх більш ефективними, для чого кількість партнерств була зменшена з 120 до 49 для зосередження уваги на партнерствах з найбільшою доданою вартістю та спроможних внести значний вклад у реалізацію пріоритетів ЄС. Зараз розробляються 2 нових правових акти щодо державно-приватних партнерств: пропозиція щодо заснування дев'яти спільних підприємств згідно з Horizon Europe – єдиним базовим актом (SBA); пропозиція рішення Європейського Парламенту та Ради щодо метрологічного партнерства.

https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/compet/2020/11/27/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Video+conference+of+research+ministers

ПЕРЕМОЖЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО КОНКУРСУ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ 2020 РОКУ

26 листопада 2020 року Європейська Комісія (ЄК) оголосила переможців Європейського конкурсу соціальних інновацій 2020 року – конкурсу, що охоплює всі країни ЄС та

асоційовані країни "Горизонт 2020", закликаючи до інноваційних рішень суспільних проблем.

Три проекти, відібрані для найкращого вирішення цього річного виклику "Переосмислити моду", отримають приз у розмірі 50 000 євро кожен. Це бельгійський стартап, який допомагає спростити процес повторного використання та переробки текстилю; хорватська цифрова платформа, яка дозволяє користувачам носити вбрання в доповненій реальності, Snake; румунський механізм правової підтримки майстрів та дизайнерів, WhyWeCraft.

Посилання: <https://era.gv.at/object/news/5643>

ERC ОГОЛОСИЛА ПЕРЕМОЖЦІВ 34 НОВИХ ГРАНТІВ

5 листопада 2020 року Європейська дослідницька рада оголосила переможців останнього раунду програми ERC Synergy Grant. Тридцять чотири дослідницькі групи, які складаються з двох-чотирьох дослідників, отримають загалом 350 мільйонів євро. Фінансування допоможе дослідницьким групам об'єднати додаткові навички, знання та ресурси в одному амбіційному проекті. Дослідження, відібрані для фінансування, охоплюють широкий спектр наукових областей.

У цьому конкурсі було подано більше 440 пропозицій. У 34 успішних проектах брали участь 116 дослідників, які здійснюватимуть свої дослідження у 86 університетах та дослідницьких центрах із 22 країн Європи та за її межами.

Перелік успішних проєктів.

Довідково:

Європейська дослідницька рада, створена Європейським союзом у 2007 році, є провідною європейською організацією, що фінансує передові дослідження.

ERC пропонує 4 схеми грантів: стартовий, консолідатор, розширений і синергія.

На сьогодні ERC профінансовано понад 9500 провідних наукових співробітників на різних етапах їхньої кар'єри, а також понад 50000 докторантів, аспірантів та інших співробітників, що працюють у дослідницьких групах. ERC прагне залучити до Європи провідних дослідників з будь-якої точки світу.

Посилання: <https://erc.europa.eu/news/erc-2020-synergy-grants-results>

ВІДКЛИК EUA НА КОМЮНІКЕ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ДОСЯГНЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ДО 2025 РОКУ

Європейська асоціація університетів (EUA) представила свою позицію щодо Комюніке Європейської Комісії "Досягнення Європейського освітнього простору до 2025 року" (*COM(2020) 625 final*), включаючи зв'язки між Європейським простором вищої освіти (EHEA) та ERA.

У своєму позиційному документі EUA пропонує ряд рекомендацій для подальшого розвитку Європейського освітнього простору, зокрема:

зосередити увагу на тому, де європейський підхід принесе додану вартість;
забезпечити координацію політики та синергію з існуючими структурами, що включає заклик до більш тісних зв'язків між ERA та ENEA і "необхідність розроблення послідовної політики та програм ЄС, що створюють реальну синергію між дослідженнями, освітою, інноваціями та послугами для суспільства на "площині квадрату знань";

охопити різноманітність та сприяти розвитку системи інклюзивної освіти;
реорганізувати міжнародний вимір вищої освіти;
активізувати інвестиції та узгодити програми;
встановити прозоре управління із систематичним залученням ключових зацікавлених сторін.

Довідково:

У вересні 2020 року Європейська Комісія опублікувала Комюніке про досягнення Європейського освітнього простору до 2025 року. У ньому викладаються наступні кроки у цьому процесі та охоплюються шість вимірів: якість освіти та навчання, інклюзія та гендерна рівність, зелені та цифрові переходи, викладачі та тренери, вища освіта та геополітичний вимір.

У повідомленні викладено конкретні дії, такі як Європейська університетська ініціатива; відстеження європейських випускників, визнання кваліфікації та періоди навчання за кордоном; європейський підхід до мікрокредитів, як інструментів впровадження Європейського освітнього простору.

Посилання: <https://eua.eu/resources/publications/946:eea-position.html>

ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ "ОСІННІЙ ПАКЕТ"

18 листопада 2020 року Європейська Комісія (ЄК) представила свій *осінній пакет* щодо планів єврозони, у т.ч. бюджетних, на 2021 рік та рекомендацій щодо політики в євроні у 2021 р. Це другий крок у європейському семестровому циклі 2021 року, який розпочався у вересні публікацією Щорічної стратегії сталого зростання (ASGS), в основі якої лежить концепція стійкої конкуренції. ASGS також містила стратегічне керівництво державам-членам щодо розроблення їхніх планів відновлення та стійкості і встановила взаємозв'язок між Фондом відновлення та стійкості (RRF) і семестровим циклом.

Осінній пакет європейського семестру включає:

- проєкти бюджетних планів держав-членів єврозони (*COM(2020) 750 final*);
- рекомендації щодо економічної політики єврозони (*COM(2020) 746 final*);
- пропозицію щодо *Спільного звіту про зайнятість*;
- звіт про розширений епіднагляд та звіти про післяпрограми нагляд тощо.

Один з документів пакету - *Робочий документ щодо досягнення ЦСР (SWD(2020) 400 final)* – представляє комплексний підхід нової Комісії до впровадження ЦСР, який включає декілька напрямів:

- Розроблення та ефективне застосування трансформаційних політик;
- Європейський семестр економічного управління: координація економічної політики;
- Багаторічна фінансова база та інструмент відновлення "Наступне покоління ЄС";
- Включення ЦСР у процес формування політики з використанням кращих інструментів регулювання;
- Забезпечення узгодженості політики із сталого розвитку;
- Міжнародні зобов'язання ЄС;
- Моніторинг та звітність;
- Залучення громадянського суспільства, приватного сектору та інших зацікавлених сторін.

Стратегії і плани, прийняті протягом поточного року, визначатимуть заходи, які будуть реалізовані поступово протягом наступних кількох років. До цих стратегій і планів відносяться Зелена Угода, Нова індустріальна стратегія тощо, а також Комюніке щодо *Європейського освітнього простору до 2025 р. (COM(2020)625 final)* та *Комюніке щодо нового європейського дослідницького та інноваційного простору ERA (COM/2020/628 final)*.

Єврогрупа та Рада повинні обговорити цей пакет. ЄК також вступить у діалог з Європейським Парламентом щодо змісту пакету та кожного кроку в циклі європейського семестру.

Посилання: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_2106

КОМЮНІКЕ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ЄВРОПИ

25 листопада 2020 р. Європейська Комісія прийняла Фармацевтичну стратегію для Європи (*COM(2020) 761 final*). Фармацевтична стратегія для Європи має чотири основні цілі:

1. Забезпечення доступу пацієнтів до недорогих лікарських препаратів і задоволення медичних потреб (наприклад, в області стійкості до протимікробних препаратів, раку, рідкісних захворювань).

2. Підтримка конкурентоспроможності, інновацій та стійкості фармацевтичної промисловості ЄС і розробка високоякісних, безпечних, ефективних і екологічно чистих лікарських засобів.

3. Підвищення готовності до кризи і механізмів реагування на них, а також забезпечення безпеки поставок.

4. Забезпечення сильної позиції ЄС у світі, щоб сприяти високому рівню якості, ефективності та стандартів безпеки.

Стратегія спрямована на забезпечення того, щоб фармацевтична політика ЄС, як і раніше, служила громадській охороні здоров'я в постійно мінливому середовищі наукових і комерційних перетворень, завжди була спрямована на підтримку інновацій, зосереджених на пацієнтах, і на цифрових і технологічних змінах.

Флагманські дії Стратегії включають, зокрема, підтримку досліджень і інновацій, зокрема через Horizon Europe і EU4Health.

2 грудня 2020 року Стратегія буде обговорюватися на політичному рівні на засіданні Ради EPSCO.

Посилання: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2173

РЕЗОЛЮЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ПРО ОСВІТУ В ЦИФРОВУ ЕРУ: ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ ТА УРОКИ ДЛЯ РОЗРОБКИ ПОЛІТИКИ ЄС (2020/С 388/01)

Ураховуючи, що з розвитком технологій цифрове суспільство та економіка є фактом життя, а це означає, що цифрові навички мають важливе значення для успішної професійної реалізації та особистого розвитку всіх громадян, а також те, що цифрова компетентність є ключовою компетенцією для навчання протягом усього життя, Парламент підкреслює, що для набуття цифрових навичок необхідний узгоджений підхід до навчання протягом усього життя, закріплений у формальній, неформальній та додатковій освіті, що відповідають потребам різних вікових груп та учнів.

Парламент закликає держави-члени, Комісію та освітні установи:

- розробляти відповідні та ефективні заходи для розвитку цифрових навичок, особливо серед учнів з обмеженими можливостями, груп меншин, мігрантських громад, тих, хто рано закінчує школу, безробітних та людей похилого віку;
- посилити взаємодію між державами-членами та світом у галузі освіти в Інтернеті та активного електронного громадянства через різні механізми та програми зовнішньої дії ЄС, включаючи Еразмус;
- розробити рекомендації щодо мінімального рівня цифрової компетентності, яку мають здобути студенти під час навчання;
- покращити безпеку дітей в Інтернеті та вирішити проблеми зловживань в Інтернеті, впливу шкідливого та тривожного вмісту та інших загроз кібербезпеки шляхом розробки та впровадження програм профілактики та кампаній з підвищення обізнаності;
- здійснити значні державні інвестиції, щоб забезпечити всі школи широкосмуговим зв'язком та використати для цього існуючі програми ЄС;
- подолати цифровою гендерний розрив та надати дівчатам альтернативних шляхів доступу до предметів STEAM, оскільки гендерні стереотипи навколо цих предметів та відсутність взірців для жінок, як правило, є перешкодою для доступу дівчат;
- ділитися уроками та передовим досвідом, зокрема у галузі освітніх інновацій і т.д.

Парламент вітає встановлення стратегічного партнерства між академічними та науково-дослідними установами і державними та приватними партнерами в рамках

програми Еразмус + з метою створення центрів передового досвіду ІКТ та сприяння розвитку технологічних стартапів; а також вважає, що План дій у галузі цифрової освіти слід розглядати як перший крок на шляху до повноцінної стратегії ЄС щодо цифрової освіти та навичок, що базується на підході освіти впродовж усього життя, який може забезпечити як більш скоординовану політичну базу, так і адаптацію до змін реальності.

Посилання: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018IP0485&qid=1605588086929>

КОМЮНІКЕ КОМІСІЇ ПРО СТВОРЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Колективні зусилля по боротьбі з триваючою пандемією COVID-19, а також іншими надзвичайними ситуаціями у майбутньому вимагають посилення координації на рівні ЄС. У своєму зверненні президент Комісії закликав Європу зробити уроки з поточної кризи та побудувати Європейський союз охорони здоров'я.

Цим Комюніке (COM / 2020/724) пропонується посилити механізми координації шляхом розробки обов'язкового плану охорони здоров'я ЄС / плану готовності та реагування на пандемію. Для того, щоб ці плани діяли під час кризи, організовуватимуться регулярні повномасштабні навчання та проведення післяопераційних оглядів для здійснення коригувальних заходів.

До цього Комюніке додаються три законодавчі пропозиції: модернізація Рішення 1082/2013 / ЄС про серйозні транскордонні загрози здоров'ю; посилення мандату Європейського центру з профілактики та контролю захворювань (ECDC); продовження мандату Європейського агентства з лікарських засобів (EMA).

У висновках йдеться про необхідність:

- забезпечення оптимального використання фінансової підтримки у рамках майбутньої програми EU4Health, Структурних фондів, а також підтримки досліджень та інновацій в рамках програми Horizon Europe;

- використання сучасного підходу до епідагляду, що базується на об'єднанні та інтеграції відповідних систем нагляду з використанням електронних медичних записів та гармонізованих масивів даних, екологічних даних, аналізу даних та штучного інтелекту, соціальних медіа, що посилить можливості моделювання і прогнозування;

- розроблення ефективних стратегій тестування, скоординованих між країнами. Для цього передбачається створити нову мережу референтних лабораторій ЄС, що підтримуватимуть переливання, трансплантацію та репродукцію з медичною допомогою;

- тісної співпраці з ВООЗ, центрами з контролю та профілактики захворювань, що не входять до ЄС, державами-учасницями Механізму цивільного захисту Союзу, а також участі у координаційних платформах, таких як Глобальна ініціатива з охорони здоров'я та GloPiD-R, G7 та G20 тощо.

Посилання: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0724&qid=1605588086929>

ВИСНОВКИ РАДИ ЩОДО ПОЛІТИКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ У СОЮЗІ 2020 / С 379 І / 01

Визнаючи, що просування європейських інновацій та творчості набуває ще більшого значення в контексті пандемії COVID-19 і є ключовим інструментом відновлення економіки ЄС та сприяння більш стійкій економіки у цифрову епоху, Рада закликає Комісію представити довгострокове бачення промислового майбутнього ЄС, анонсований план дій із підвищення ефективності захисту інтелектуальної власності (ІВ), у тому числі стосовно системи додаткових сертифікатів захисту, більш доступної ціни, особливо для малих та середніх підприємств ЄС, сприяння ефективному обміну ІВ, зокрема таких критичних активів, як стандартно необхідні патенти (СЕП), забезпечуючи при цьому адекватну та справедливу компенсацію.

Рада зобов'язує Комісію:

- надавати дані по країнах про рівні підробки та піратства у співпраці з державами-членами та Європейським агентством щодо порушень прав інтелектуальної власності, щоб таким чином ще більше підвищити ефективність ініціативи;

- встановити принципи подальшого посилення тристоронньої співпраці між власниками прав, посередниками та правоохоронними органами з метою розробки ефективних стратегій боротьби з підробкою;

- запропонувати заходи, що вимагають від інтернет-платформ та інших провайдерів вживати пропорційних заходів щодо підробок, відповідно до Висновків Ради щодо формування цифрового майбутнього Європи (*Doc. 8711/20*).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020XG1110%2801%29&qid=1605588086929#ntr6-CI2020379EN.01000101-E0006>

ВПОРЯДКУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У МЕЖАХ ЄС ДЛЯ БІЛЬШ ЕФЕКТИВНОГО ВИТРАЧАННЯ ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ

Рада прийняла низку висновків (*Brussels, 25 November 2020 № 13352/20*) щодо ефективних правил та практик державних закупівель, які у поєднанні зі збільшенням державних витрат можуть прискорити економічне відновлення після кризи COVID-19 та призвести до стійкості економіки ЄС.

У цих висновках Рада закликає всі відповідні органи влади, будь то європейські, національні чи регіональні, тісно координувати свої дії для досягнення таких цілей:

Висновки фокусуються на необхідності підвищення ефективності державних закупівель для активізації відновлення і подолання майбутніх криз (напр., шляхом оцифровки державних закупівель, моніторингу та вимірювання прогресу у досягненні інноваційних та стійких цілей тощо), встановлення правильних стимулів для інноваційних і стійких інвестицій і зростання ЄС шляхом державних закупівель (напр., шляхом

зменшення бюрократичне навантаження, процедурних обмежень, підвищення порогових сум), сприяння через державні закупівлі більшій стійкості економіки ЄС.

Рада, зокрема, закликає Комісію та держави-члени використовувати державні закупівлі як стратегічний інструмент для сприяння сталому та інноваційному зростанню, водночас зменшуючи адміністративне навантаження та витрати держав.

Посилання: https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/11/25/streamlining-public-procurement-within-the-eu-for-more-efficient-public-spending/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Streamlining+public+procurement+within+the+EU+for+more+efficient+public+spending

ПРОЄКТ ПОРЯДКУ ДЕННОГО R&D ДОСЛІДЖЕНЬ ІЗ ЦИРКУЛЯРНОГО ПЛАСТИКУ

10 листопада 2020 р. Європейська комісія опублікувала *порядок денний досліджень* та розробок щодо циркулярного пластику у рамках першого етапу дій із стимулювання повторного використання пластмас в ЄС.

Порядок денний досліджень покликаний допомогти альянсу з 245 державних та приватних організацій збільшити ринок ЄС із переробленого пластику до 10 мільйонів тонн до 2025 року.

Перша версія порядку денного охоплює сім стратегічних потреб у дослідженні – від більш швидкого масштабування та впровадження хімічної переробки, щоб забезпечити можливість переробки більшої кількості пластикових матеріалів до розробки кращих технологій розділення різних шарів пластмасових виробів перед переробкою. Він також окреслює деякі конкретні дії, спрямовані на повторне використання пластмас у сільському господарстві, автомобільній промисловості та будівництві.

Порядок денний був опублікований разом із майбутнім планом роботи та *звітом* про стан збору та сортування пластикових відходів у ЄС та *R&D потреби* щодо циркулярного пластику. Наступного року в рамках програми досліджень Альянс сподівається скласти карту потреб у фінансуванні та проаналізувати невикористаний потенціал у збиранні, сортуванні та переробці сміття.

Посилання: https://ec.europa.eu/growth/content/circular-plastics-alliance-step-closer-10-million-tonnes-recycled-plastics_en

СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН ГЕНЕРАЛЬНОГО ДИРЕКТОРАТУ З ПИТАНЬ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ

Європейська комісія опублікувала Стратегічні плани на 2020-2024 роки для кожного департаменту Комісії. Генеральний директорат з досліджень та інновацій сприятиме усім шести головним амбіціям Комісії фон дер Леєн. У документі пояснюється, як Генеральний директорат підтримуватиме план відновлення Європи на основі боротьби із зміною клімату, цифрових технологій, стану здоров'я та стійкості.

Стратегічний план відображає той факт, що європейські дослідження та інновації залишатимуться на передньому краї загальноєвропейської відповіді на медичні, соціальні та економічні виклики, спричинені глобальною пандемією COVID-19. Важливими ініціативами на наступні роки є модернізований Європейський дослідницький простір та Horizon Europe з місіями, партнерствами та Європейською радою з інновацій.

Посилання: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/rtd_sp_2020_2024_en.pdf

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ПОГЛЯДИ SMEUNITED НА КРАЩУ ІМПЛЕМЕНТАЦІЮ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПРАВИЛ ЄДИНОГО РИНКУ

SMEUnited вітає довгостроковий план дій Європейської Комісії щодо кращого впровадження та застосування правил єдиного ринку, опублікований 10 березня 2020 року разом із промисловою стратегією та новою стратегією МСП. SMEUnited вважає, що правильне функціонування правил єдиного ринку та їх адекватне впровадження на національному та місцевому рівні є ключовим для багатьох малих та середніх підприємств, що працюють по всій Європі. МСП все ще непропорційно страждають від регуляторних та адміністративних бар'єрів, які заважають їхньому потенціалу для зростання та участі у транскордонному бізнесі.

Сприятливе регуляторне середовище для МСП також створило б умови для стратегії відновлення відповідно до цифрового та екологічного переходу.

Спалах пандемії COVID19 сильно вразив всі малі та мікрокомпанії, які зіткнулися з новими торговими бар'єрами, накладеними на національному/регіональному рівні. Тому SMEUnited закликає до подальшого розвитку компетенції ЄС щодо зміцнення та захисту внутрішнього ринку шляхом запровадження єдиного та скоординованого управління ЄС у кризових ситуаціях (включаючи пандемію).

Збільшення знань та обізнаності щодо правил єдиного ринку

Довідника про послуги був розроблений тринадцять років тому для надання державам-членам технічної допомоги під час процесу транспонування і потребує оновлення.

З цієї причини, навіть не стаючи простим інструментом оцінки досягнутих результатів, він повинен включати елементи, засновані на конкретному накопиченому досвіді, щоб використовуватись як корисне керівництво з метою управління та огляду прийнятих нормативних актів.

Покращення доступу до інформації про правила та вимоги для користувачів

Запропоновані інструменти (надання керівних документів, Єдиний цифровий шлюз, ефективні контактні пункти щодо продукції, обмін та співпраця між національними органами влади) можуть покращити відповідність та уникнути сегментації ринку. Краща співпраця та інтеграція представницьких організацій МСП та використання існуючих

мереж організацій МСП повинні ще більше вдосконалювати та розширювати сферу охоплення.

Розбудова спроможності мережі фахівців з державних закупівель та посилення співпраці між національними органами

SMEunited просить Єврокомісію спростити законодавство, щоб усунути всі непотрібні тягарі та дублювання вимог. Зокрема, SMEunited просить підхід, орієнтований на МСП (згідно з принципом "думати в першу чергу про менших"), щоб будь-який новий захід із самого початку не створював надмірних обтяжень, не збільшував бюрократію та відповідав потребам менших компаній.

Будь-яке втручання, спрямоване на забезпечення швидших процедур державних закупівель, повинно узгоджуватися із захистом суспільних інтересів.

Запобігання появі нових бар'єрів у наданні послуг в межах єдиного ринку

SMEunited вважає, що національні та місцеві органи влади повинні бути єдиними відповідальними за регулювання послуг на місцевому рівні відповідно до принципів та положень Регламенту ЄС про послуги. Це може бути адекватно санкціоновано існуючими органами та шляхом надійного впровадження існуючих правил, одночасно сприяючи посиленню співпраці між ЄС, національними та місцевими органами влади та фактичному залученню представницьких організацій зацікавлених сторін.

Раціоналізація IT-систем єдиного ринку та створення платформи для онлайн-контролю (електронна лабораторія)

Що стосується IT-систем єдиного ринку, SMEunited підтримує транскордонну співпрацю в Європі за допомогою рішень електронного урядування, таких як Інформаційна система внутрішнього ринку (IMI), яка має потенціал для розвитку транскордонних мереж. Однак необхідна краща структура, і цифрові рішення не можуть замінити пряме обслуговування, тому краща співпраця та участь представницьких організацій МСП є ключовим фактором. Слід постійно фокусувати увагу на наданні послуг з підтримки бізнесу, включаючи ділове партнерство та посилення інноваційного потенціалу МСП. Важливо, щоб спектр пропонованих послуг був орієнтований на споживача.

Посилення боротьби з підробками та незаконною продукцією

SMEunited підтримує заходи щодо захисту добросовісної конкуренції в Європі, що посилює позиції європейських компаній з метою зменшення кількості невідповідних товарів на ринку. Те саме стосується використання ефективних інструментів для швидкого виявлення порушень.

Розробка систем маркування та відстеження

SMEunited вітає цифрові рішення щодо відстеження та маркування, проте обов'язкова база даних про товари, як це передбачалося Європейською Комісією в минулому, означала б додаткове бюрократичне навантаження для компаній.

Що стосується виявлення та відстеження невідповідності товарів, слід проводити оцінку впливу, зосереджуючи увагу на наслідках для МСП-виробників невеликих серій продукції та на секторі одноразового виробництва. Через порівняно високі витрати на

впровадження цих систем, може статись, що МСП будуть витиснені з ринку, хоча виробництво відповідає стандартам та вимогам ЄС.

Встановлення інструменту SOLVIT для вирішення суперечок у рамках єдиного ринку

Посилення інструменту SOLVIT (неформальна мережа Європейської Комісії та держав-членів ЄС з вирішення проблем громадянина або підприємства) вітається, і повинні бути забезпечені необхідні ресурси як Європейською Комісією, так і державами-членами, щоб мати можливість реагувати на кейси у першочерговому порядку та забезпечити швидкі процедури.

Ризику дублювання SOLVIT з іншими існуючими інструментами слід уникати, зберігаючи її неформальний характер. Тому SMEUnited закликає до того, щоб процедури SOLVIT були більш прозорими та відкритими для участі організацій, що представляють зацікавлені сторони.

Посилання: <https://smeunited.eu/admin/storage/smeunited/15102020-ec-ap-sm-smeu-final.pdf>

ЗВІТ ГРУПИ ЕКСПЕРТІВ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ ТА УПРАВЛІННЯ EIC PATHFINDER

Нещодавно Європейська Комісія опублікувала звіт *"Впровадження проактивного управління EIC-дослідженнями для проривних технологій та інновацій - уроки з моделі ARPA та інших міжнародних практик"*. У звіті незалежної експертної групи містяться рекомендації щодо активного управління Європейською інноваційною Радою (EIC) дослідженнями і критична роль менеджерів програм.

Метою EIC, закріпленої у програмі Horizon Europe 2021–2027, є позиціонування Європи як авангарду наступної хвилі проривних інновацій. Це визначає необхідність запровадження упереджувального управління фінансуванням EIC та призначення керівників програм (PM). Європейська Комісія з самого початку заявляла про свій намір створити нове виконавче агентство для реалізації заходів EIC, зокрема EIC Pathfinder. Для підтримки проривних інновацій увага повинна зосереджуватися на розробленні програми, активному управлінні фінансами проєктів, перехідних заходах, які виводять на ринок нові рішення, і менеджерах EIC, які пов'язують все це разом для впровадження у практику. Рекомендації експертної групи адресовані Європейській Комісії, майбутньому агентству EIC, а також державам-членам та іншим особам, які беруть участь у роботі EIC.

Рекомендації експертної групи включають:

- **РОЗРОБЛЕННЯ ПРОГРАМИ** - розширення можливостей та підтримка визначних керівників, наявність необхідних ресурсів підтримки; процес, який врівноважує бачення менеджерів проєкту, зацікавлених осіб, дослідницьких товариств і різноманітні національні ініціативи; наявність чіткої стратегії, чіткого та амбіційного бачення результатів і набору можливих шляхів його досягнення та індикаторів досягнення цілей; швидкий процес затвердження програми тощо. PM повинні підпорядковуватися безпосередньо директору Агенції EIC.

- **АКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ** - переговори щодо етапів повинні відбуватися з головним виконавцем, включаючи можливість доповнення, переорієнтації результатів, припинення етапів тощо. Головний виконавець повинен щокварталу подавати звіт про досягнення у галузі досліджень та інновацій, реалізацію етапів та виконання бюджету керівництву та агентству ЕІС. РМ повинні періодично переглядати прогрес, не рідше одного разу на квартал, і переорієнтувати та / або припинити всі проекти відповідно до їх здатності досягти узгоджених етапів. Дозволити доповнення фінансування програми.

- **ПЕРЕХІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ** - розробити стратегію переходу на рівні програми з дискретними цілями та вимірюваними етапами і скласти план її реалізації. Ці документи слід переглядати та оновлювати щонайменше щороку. Виділити 5–10% від загальної вартості програми на перехідну діяльність. Створити команду технологічного збуту (Т2М), яка спеціалізується на ринковому впровадженні результатів проєктів, а також розробити навчальну програму ЕІС та динамічну систему управління відносинами з клієнтами.

Посилання: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/fee3496e-23d0-11eb-b57e-01aa75ed71a1/language-en>

ЕРО ПУБЛІКУЄ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ З ВАЛОРИЗАЦІЇ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Європейське патентне відомство (ЕРО) 24 листопада 2020 року опублікувало дослідження на тему "Валоризація наукових результатів – таблиця комерціалізації патентів: європейські університети та громадські дослідницькі організації".

Дослідження показує, що європейські університети та державні дослідницькі організації використовують європейські патенти як головний інструмент комерціалізації своїх винаходів. Виявляється, що вказані установи вже використовують більше третини (36%) своїх винаходів, ще 42% їх винаходів планується експлуатувати. Згідно з дослідженням, ліцензування, безумовно, є пріоритетним каналом комерціалізації (на нього припадає 70% комерціалізації винаходів), за яким йде співпраця у галузі НДІ (14%) та продаж патентів (9%).

Дані, представлені ЕРО, також показують профіль організацій, з якими університети та державні наукові установи вирішили співпрацювати з метою комерціалізації результатів своїх робіт. Згідно з повідомленням, до них відносяться МСП та великі компанії майже в однаковій мірі (близько по 40%), і більшість успішних договорів (74%) укладаються з партнерами з тієї ж країни. Однак звіт також показує, що установи в країнах Південної та Східної Європи не мають таких місцевих партнерів в однаковій мірі, і тому частіше прагнуть знайти партнерів в інших європейських країнах.

Крім того, дослідження визначає проблеми, з якими стикаються університети та державні дослідницькі організації для комерціалізації своїх винаходів. Основною причиною того, чому дві третини винаходів досі не комерціалізовані, є те, що винахід не

отримав підтвердження концепції або тому, що він ще перебуває у розробці (63%), або тому, що неможливо визначити комерційні можливості (55%). Неможливість знайти зацікавлених партнерів (38% респондентів) та брак ресурсів (25%) вважаються третьою та четвертою найважливішими проблемами. Вони особливо критичні для країн Південної та Східної Європи.

Посилання: <https://www.epo.org/news-events/news/2020/20201124.html>

ОЦІНЮВАННЯ ОЕСР / BLOOMBERG PHILANTHROPIES МЕХАНІЗМІВ ТА ІНСТРУМЕНТІВ ІЗ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСТ

Уряди – від місцевих до національних органів – все більше і більше думають про те, як знайти інноваційні рішення для вирішення своїх насущних проблем, зокрема внаслідок скорочення бюджетів, зростання очікувань громадян і зміни потреб суспільства. Крім цього, керівники міст все частіше розглядають інновації як спосіб мислення і процес, що допомагає вирішувати складні проблеми і покращувати життя людей, що знайшло відображення в появі відданих своїй справі керівників, команд і лабораторій з інновацій по всьому світу.

ОЕСР разом з Bloomberg Philanthropies для аналізу інноваційного потенціалу провели опитування представників органів влади, що займаються інноваційним розвитком, 89 міст 21 країн ОЕСР і 3-х країн не членів ОЕСР. До цільової групи для опитування увійшли міста, що входять до групи чемпіонів ОЕСР з інклюзивного зростання, і обрані міста, які беруть участь в інноваційній програмі Bloomberg Philanthropies.

15 з 89 міст (18%) – розташовані в Європі: Афіни (Греція), Більбао (Іспанія), Брага (Португалія), Інвернесс (Велика Британія), Любляна (Словенія), Мадрид (Іспанія), Мілан (Італія), Палермо (Італія), Париж (Франція), Рейк'явік (Ісландія), Роттердам (Нідерланди), Сінтра (Португалія), Стокгольм (Швеція), Турин (Італія), Утрехт (Нідерланди).

Bloomberg Philanthropies фінансує інноваційні групи (i-team), які допомагають міській владі впроваджувати інновації, змінювати культуру і створювати постійні можливості для вирішення великих проблем і досягнення кращих результатів для жителів. Мери міст ефективно використовували i-team для вирішення найрізноманітніших питань, таких як скорочення числа вбивств, економічний розвиток і обслуговування клієнтів. Завдяки недавньому партнерству з La 27e Region, французької некомерційною громадською інноваційною організацією, Bloomberg Philanthropies представив свою програму i-team 10 місцевим урядам Франції, щоб допомогти їм покращити життя їх громадян.

У даний час в програмі Bloomberg Philanthropies беруть участь близько 20 міст, що використовують спеціалізовані i-команди, які пропонують нові творчі підходи до

вирішення найбільш нагальних проблем цих міст. Команди з інновацій (і-команди або Innovation Teams) проводять глибокі якісні та кількісні дослідження та аналіз місцевих умов, розробляють інноваційні, гнучкі рішення і постійно вимірюють прогрес у досягненні поставлених цілей.

ОЕСР аналізувала спроможність міст до інновацій на основі 5 взаємопов'язаних блоків питань:

1. **Організаційні механізми** – як формальна і неформальна інституціональна структура муніципалітетів може сприяти або заважати інноваціям.

2. **Можливості управління даними** – можливості міст використовувати технології управління даними для підвищення ефективності робочих місць, розроблення політики, покращання надання послуг.

3. **Відкритість для партнерства** – здатність муніципалітетів спілкуватися і працювати з різними суб'єктами за межами державного сектору (наприклад, з бізнесом, аналітичними центрами, дослідницькими інститутами, громадськими організаціями та окремими громадянами) для пошуку ідей, розробки нових проєктів і розширення їх можливостей, можливості партнерів формулювати свої власні ініціативи і представляти їх уряду.

4. **Інноваційні дані** – чи муніципалітет формує дані про інновації, керує ними та / або обмінюється ними. У більшості практик дані про інновації у державному секторі є найважливішим фактором, який сприяє муніципалітету із вироблення і прийняття більш обґрунтованих рішень.

5. **Результати інновацій** – цей блок мав на меті отримати розуміння загальних результатів інноваційної стратегії міста, інноваційних цілей.

У результаті цього опитування виявлено, що міські уряди підтримують інновації найрізноманітнішими способами, які значною мірою залежать від соціально-економічного контексту, розподілу ресурсів та адміністративної культури. Перші 5 місць посіли такі п'ять механізмів:

- 1) *інноваційна стратегія;*
- 2) *керівництво та кадрове забезпечення;*
- 3) *використання даних та ємність;*
- 4) *ресурси і фінансування;*
- 5) *оцінювання результатів.*

Для просування інновацій найбільш задіяні такі спеціалісти: проєктні менеджери (92% міст), спеціалісти з обробки даних (66%), персонал для взаємодії з громадами (62%), співробітники із комунікацій (61%), дизайнери (53%).

Ефективне використання даних важливо для посилення спроможності міст до інновацій. За результатами опитування, дані відіграють значну або якусь роль у прийнятті рішень та розробленні політики у 85% міст. Однак результати опитування показують, що доступність даних за секторами політики залишається нерівномірною. Міста збирають більше даних про такі галузі, як транспорт (64%), поліція та правоохоронні органи (57%), землекористування (51%) та житло (47%). Менше даних збирається про такі сфери, як

соціальне забезпечення та інклюзія (32%), охорона здоров'я (29%), туризм (29%) та культура (20%). Це, ймовірно, пов'язано з різною природою цих галузей політики, оскільки правоохоронні органи та транспорт легше визначаються із кількісними статистичними показниками, ніж культурна сфера, яка має переважно якісні оцінки.

Результати опитування показують, що 75% міст, які повідомили, що дані відіграють хоча б якусь роль у їх роботі, налагодили стосунки з науковими колами та аналітичними центрами для збору та аналізу даних.

Суттєвою проблемою для багатьох міст є те, як використовувати зібрані дані для оптимізації державного управління та надання послуг. За умови ефективної реалізації нова інтелектуальна інфраструктура та великі дані, які вона виробляє, можуть покращити надання та ефективність місцевих послуг, забезпечити стійкість міст та розвивати потенціал, що базується на знаннях.

Переважна більшість міст-респондентів (80%) мають спеціальне *фінансування* для підтримки інновацій, але це не означає, що їхніх ресурсів достатньо для фінансування інновацій. 94% міст виділили ресурси з муніципального бюджету для фінансування частини своєї інноваційної роботи. Однак інвестиції міст в інновації є переважно незначними порівняно з іншими витратами. Більше того, інновації у містах лише нещодавно легітимізувалися як область для інвестицій у міських адміністраціях. У деяких випадках багаторівневе співробітництво в галузі управління та міжнародна співпраця допомагають подолати бюджетні обмеження. Категорією інноваційної роботи, яка найбільше пов'язана із спеціальним фінансуванням, є використання цифрових технологій для розробки нових рішень.

Оцінювання впливу інноваційних стратегій загалом здійснюють 16% міст. Переважна більшість міст оцінює лише деякі елементи своєї інноваційної стратегії і вважає, що зарано говорити про їх ефективність. В усіх містах, що опитувалися, недостатньо систем та методології оцінки (зокрема індикаторів) інноваційних ініціатив чи проєктів.

Містам часто не вистачає *фінансових ресурсів* для проведення систематичної та всебічної оцінки своїх інноваційних стратегій. Цей процес може бути занадто дорогим для деяких міст, оскільки для оцінювання можуть, наприклад, знадобитися міждисциплінарні групи оцінювання, більша частина яких складаються із зовнішніх агентів, таких як університети; збір даних та проведення опитувань; та розповсюдження результатів.

За кожним з 5-ти механізмів надано конкретні рекомендації з їх впровадження.

Наступний етап передбачає більш детально дослідити:

- як різні форми фінансування формують характер інноваційної роботи в містах і як це може вплинути на надання державних послуг;
- визначення компетенцій та навичок співробітників з питань інновацій, тип навчання, необхідний для полегшення їх роботи, як гнучкість управлінської діяльності сприяє інноваціям;
- як міста можуть сприяти творчості та асоціативному мисленню місцевої робочої сили за допомогою більш гнучкого управління людськими ресурсами. Існує мало

інформації про те, як міста пов'язують управління місцевими працівниками з інституційними цілями та стратегіями міста;

- як міста оцінюють навколишнє середовище та встановлюють передумови для успішної реалізації інноваційної стратегії;

- як міста використовують державні закупівлі для підтримки інновацій у державному секторі тощо.

Посилання: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/f10c96e5-en/1/3/1/index.html?itemId=/content/publication/f10c96e5-en&csp=_9df7d840e6010fdb58752b0833b880eb&itemIGO=oecd&itemContentType=book#section-d1e1760

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

49 КРАЇН БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ СХВАЛИЛИ РИМСЬКЕ МІНІСТЕРСЬКЕ КОМЮНІКЕ: ВИЗНАЧЕНО ПРІОРИТЕТИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА НАСТУПНІ 10 РОКІВ

19 листопада 2020 року відбулась Римська Міністерська Конференція Міністрів, від повідальних за вищу освіту, країн Європейського простору вищої освіти (European Higher Education Area), яка завершила 2-річний цикл роботи Групи супроводу Болонського процесу (Bologna Follow-Up Group). Вона вперше в історії Болонського процесу відбулась в онлайн-форматі.

Під час заходу пройшла церемонія прийняття до країн Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) Республіки Сан-Маріно, а відповідальні за вищу освіту Міністри вже 49 країн ЄПВО схвалили Римське Міністерське Комюніке – основоположний документ, який окреслює пріоритети розвитку для країн ЄПВО на наступні 10 років.

Учасники Конференції – країни Європейського простору вищої освіти – заслухали виступи Міністрів, відповідальних за сферу вищої освіти, представників Європейської Комісії та консультативних членів Болонського процесу та обговорили перспективи глобальної співпраці у сфері вищої освіти до 2030 року. Від імені очільника Міністерства освіти і науки України перед країнами Болонського процесу виступив заступник Міністра Андрій Вітренко. У промові він акцентував увагу на важливості визначення спільних майбутніх орієнтирів Європейського простору вищої освіти.

Він підкреслив, що наступне десятиліття має стати часом більш глибокого та взаємовигідного партнерства між вже 49 членами сім'ї Європейського простору вищої освіти. Інклюзивне, інноваційне та взаємопов'язане викладання та навчання, рівний доступ до механізмів співпраці, справедлива академічна мобільність та цифрове середовище вищої освіти повинні стати спільними пріоритетами на наступні роки.

Римське Міністерське Комюніке приділяє ключову увагу фундаментальним цінностям вищої освіти – академічній свободі, університетській автономії та верховенству права. Традиційно визначено пріоритетні напрями роботи Європейського простору вищої

освіти в міжнародній співпраці, соціальному виміру, цифровізації, визнанню кваліфікацій та забезпеченню якості вищої освіти.

Також Римське Міністерське Комюніке містить орієнтири для країн ЄПВО щодо досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 року. Зокрема, для подальшого розвитку Європейського простору вищої освіти сторони зобов'язуються дотримуватися наступних принципів, здатних підтримати стійку, згуртовану та мирну Європу:

інклюзивність – кожен здобувач освіти має рівний доступ до вищої освіти і повну підтримку під час навчання;

інноваційність – запровадження нових методик навчання, викладання та оцінювання, тісно пов'язаних із дослідженнями;

взаємозв'язаність – спільні ініціативи та інструменти сприяють та посилюють міжнародну співпрацю та реформи, обмін знаннями та мобільність персоналу й студентів.

Довідково.

Відповідно до Комюніке Міністерської Конференції "Загальноєвропейський простір вищої освіти – Досягнення цілей" від 19-20 травня 2005 року Україна є країною-учасницею Болонського процесу, що має на меті гармонізацію систем вищої освіти країн Європейського простору вищої освіти. Пріоритети розвитку Болонського процесу визначаються кожні два роки Конференціями Міністрів, відповідальних за сферу вищої освіти, країн ЄВПО, що організовуються Групою супроводу Болонського процесу.

Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/news/49-krayin-bolonskogo-procesu-shvalili-rimske-ministerske-komyunike-viznachenno-prioriteti-yevropejskogo-prostoru-vishoyi-osviti-na-nastupni-10-rokiv>

УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ

УКРАЇНСЬКІ ЗВО ТА НАУКОВІ УСТАНОВИ ОТРИМАЮТЬ ДОСТУП ДО ПОВНОТЕКСТОВИХ РЕСУРСІВ БАЗИ ДАНИХ SCIENCE DIRECT – СЕРГІЙ ШКАРЛЕТ

Міністерством освіти і науки України ухвалено рішення забезпечити українських вчених за рахунок бюджетних коштів доступом до повнотекстових ресурсів (електронних книг) бази даних ScienceDirect. Таке рішення було ухвалено на основі рекомендацій Комісії з питань доступу до електронних наукових баз даних.

Отже, українські вчені отримують доступ до:

електронних книг повнотекстової бази даних *ScienceDirect* (понад 39 тис. електронних книг колекції All Access Books) – протягом 12-місячного періоду з дати укладення відповідного договору за результатами проведеної закупівлі послуг;

аналітичної платформи *SciVal* для шести установ, визначених раніше *наказом МОН*, – до 31 травня 2021 року.

Крім того, всім установам, які здійснюватимуть заходи щодо підключення доступу до бази даних ScienceDirect, буде також забезпечено до 31 травня 2021 року доступ до міжнародної наукометричної бази даних Scopus.

Для надання доступу до бази даних ScienceDirect закладам вищої освіти та науковим установам необхідно протягом грудня 2020 року подати до Державної науково-технічної бібліотеки (ДНТБ) заявки, оформлені за встановленою *формою*.

Довідково.

ScienceDirect – одна з найбільших онлайн-колекцій опублікованих наукових досліджень. Колекція містить понад 16 млн статей із 2,5 тис. журналів та 39 тис. книг.

Аналітична платформа *SciVal* забезпечує доступ до інформації про результати досліджень понад 18,5 тис. науково-дослідних установ та їх співробітників із більш ніж 230 країн світу.

Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/news/ukrayinski-zvo-ta-naukovi-ustanovi-otrimayut-dostup-do-povnotekstovih-resursiv-bazi-danih-sciencedirect-sergij-shkarlet>

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИЄДНАВСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ

EUROPEAN
UNIVERSITY
ASSOCIATION

Європейська асоціація університетів оголосила про приєднання 15 нових членів. Серед нових членів Харківський національний аграрний університет (Україна), Університет музики та виконавських мистецтв Відня та Дунайський університет Кремс (Австрія), Софійський університет (Болгарія), Університет Пелопоннесу та Університет Західної Аттики (Греція), Університет медицини та медичних наук RCSI (Ірландія), Клайпедський університет (Литва) і т.д.

<https://eua.eu/news/600:eua-welcomes-15-new-members.html>

НАЦФОНД ДОСЛІДЖЕНЬ ОТРИМАВ МОЖЛИВІСТЬ ПРОФІНАНСУВАТИ ПРОЄКТИ ПОПЕРЕДНІХ РОКІВ – РІШЕННЯ УРЯДУ

18 листопада 2020 року Уряд затвердив проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 528 і від 4 грудня 2019 р. № 1007". Мета – створення можливості для фінансування Національним фондом досліджень України (НФДУ) проєктів, обраних переможцями спільних конкурсів, що проводилися Державним фондом фундаментальних досліджень (ДФФД) разом з іноземними науковими товариствами.

У 2017-2018 роках ДФФД разом з іноземними науковими товариствами було проведено конкурси спільних наукових проєктів та обрано переможців. Умовами конкурсів передбачалося, що фінансування української частини проєктів розпочнеться у 2018-2019 роках. Однак унаслідок реорганізації ДФФД, яка розпочалася на початку 2019 року, договори про виконання науково-дослідних робіт із переможцями спільних конкурсів не були укладені та кошти переможцям не були перераховані.

Через це НФДУ не мав можливості профінансувати українські організації відповідно до чинного законодавства. А наукові установи та заклади вищої освіти, які було визнано переможцями спільних конкурсів, не мали можливості розпочати роботу з виконання проєктів через відсутність рішення про їх фінансування. Водночас іноземні партнери зі своєї сторони активно реалізують свої частини наукових проєктів.

Після підтвердження актуальності виконання наукових проєктів рішенням тимчасової комісії, утвореної Національним фондом досліджень України, переможцям, визначеним Радою ДФФД, буде надана грантова підтримка за рахунок вільного залишку коштів бюджету НФДУ.

Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/news/nacfond-doslidzen-otrimav-mozhlivist-profinansuvati-proyekti-poperednih-rokiv-rishennya-uryadu>

ВІДБУЛОСЯ ЩОРІЧНЕ ЗАСІДАННЯ СПІЛЬНОГО КОМІТЕТУ З ПИТАНЬ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ-ЄС

ВІДБУЛОСЯ ЩОРІЧНЕ ЗАСІДАННЯ
СПІЛЬНОГО КОМІТЕТУ З ПИТАНЬ
ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ-ЄС

Об'єднання дослідницької потужності
в контексті протидії COVID-19

Міністерство освіти і науки України та Генеральний директорат з питань досліджень та інновацій Європейської Комісії провели щорічне засідання Спільного Комітету з питань досліджень та інновацій Україна-ЄС 11 листопада 2020 року.

Мета заходу – обмін інформацією про формування політики у сфері науки та інновацій. Це дає можливість узгоджувати спільні дії та враховувати тенденції ЄС, необхідні для якісної інтеграції до Європейського дослідницького простору.

Цього року обговорювали питання участі України в програмі досліджень та інновацій "Горизонт Європа", оновлення дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору та продовження імплементації підходу смарт-спеціалізації в регіонах України.

Окрему увагу було приділено важливості спільних зусиль та об'єднанню дослідницької потужності в контексті протидії COVID-19. Зокрема, ЄС готовий підтримувати українських дослідників у конкурсах ініціативи "Європейський зелений курс", складовій програми "Горизонт Європа", що зосереджуватиметься на боротьбі з пандемією та в межах плану дій "ERAvsCORONA".

Ключовою частиною заходу стало підбиття підсумків щодо участі України в програмі "Горизонт 2020".

Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/news/vidbulosya-shorichne-zasidannya-spilnogo-komitetu-z-pitan-doslidzen-ta-innovacij-yes>

ВІДБУЛОСЬ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ З ПРИСУДЖЕННЯ ПРЕМІЇ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ЗА РОЗРОБЛЕННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

17 листопада 2020 року, під головуванням Першого заступника Міністра освіти і науки України Миколи Кизима відбулося засідання Комітету з присудження Премії Кабінету Міністрів України за розроблення і впровадження інноваційних технологій.

"Мета заснування Премії – заохочення науковців та винахідників до створення інноваційного продукту. Основне завдання нашого засідання – з урахуванням висновків експертів визначити щонайбільше п'ять найкращих робіт із 18 поданих у 2019 році. Ці роботи мають бути інноваційними, широко впровадженими та гідними Премії Кабінету Міністрів України", – зазначив Микола Кизим.

Під час присудження Премії враховуються:

практична цінність та перспективність результатів пов'язаної з роботою господарської діяльності заявника для підприємства, окремих галузей промисловості або національної економіки в цілому;

кількість створених робочих місць для впровадження інноваційної технології, в тому числі нових робочих місць у високотехнологічних галузях;

наявність сучасного високотехнологічного наукового обладнання та ефективність його використання в процесі впровадження інноваційної технології;

відповідність роботи пріоритетним напрямам розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності;

кількість охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності, що отримані в Україні і за кордоном та використані в роботі;

кількість укладених у процесі виконання роботи ліцензійних угод на використання об'єктів права інтелектуальної власності та ноу-хау.

Українським інститутом науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ) проведено попередню експертизу робіт, висунутих на здобуття Премії.

Відповідно до *Положення* не допускається висунення на здобуття Премії робіт, що удостоєні або висунуті на здобуття Державної премії України в галузі науки і техніки. Одна робота була відхилена за цим критерієм.

Наказом МОН було сформовано експертні групи з розгляду робіт, поданих на конкурс у 2019 році на здобуття Премії за напрямками, назви яких відповідають стратегічним пріоритетам інноваційної діяльності:

"Освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно-космічної галузі, авіа- і суднобудування, озброєння та військової техніки. Освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій". Експертною групою розглянуто 8 робіт;

"Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу" – 6 робіт;

"Впровадження нових технологій для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики" – 4 роботи.

Після завершення відкритого голосування Комітет обрав п'ять робіт. Пропозиції Комітету є підставою для підготовки проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України про присудження Премії.

Посилання: <https://www.kmu.gov.ua/news/vidbulos-zasidannya-komitetu-z-prisudzhennya-premiyi-kabinetu-ministriv-ukrayini-za-rozroblennya-i-vprovadzhennya-innovacijnih-tehnologij>

МОН ПІДБИЛО ПІДСУМКИ: ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДЕНЬ "РОЛЬ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ЗЕЛЕНОМУ КУРСІ. МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДОСЛІДНИКІВ".

19 листопада 2020 року Міністерство освіти і науки України за підтримки Європейської комісії та Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції провело у форматі відеоконференції спільний інформаційний день "Роль досліджень та інновацій у Європейському зеленому курсі. Можливості для українських дослідників".

Мета заходу – обмін інформацією про формування політики у сфері Європейського зеленого курсу, підвищення обізнаності широкого кола фахівців щодо напрямів конкурсів у межах нової ініціативи Європейського Союзу, а також можливостей, що відкриваються для українських учасників.

Окрему увагу було приділено важливості спільних зусиль та об'єднанню дослідницької потужності в питаннях протидії COVID-19. Зокрема, Європейський Союз готовий підтримувати українських дослідників у конкурсах ініціативи "Європейський зелений курс", складовій програми "Горизонт Європа", що зосереджуватиметься на боротьбі з пандемією та в межах плану дій "ERA vs CORONA".

Друга частина заходу була присвячена практичним аспектам участі українських дослідників у нових "зелених" конкурсах рамкової програми Європейського Союзу "Горизонт 2020". Під час воркшопу українські дослідники отримали розгорнуту інформацію по 10 тематичним сферам, в рамках яких оголошено нові конкурси, зокрема:

- Сфера 1 - Підвищення рівня кліматичних амбіцій: міжгалузеві виклики;
- Сфера 2 - Чиста, дешева та безпечна енергія;
- Сфера 3 - Промисловість для чистої кругової (циркуляційної) економіки;
- Сфера 4 - Енергоефективне та ресурсозберезувальне будівництво;
- Сфера 5 - Стійка та інтелектуальна мобільність;
- Сфера 6 - Від лану до столу;
- Сфера 7 - Біорізноманіття та екосистеми;
- Сфера 8 - Нетоксичне середовище без забруднення;
- Сфера 9 - Підвищення обізнаності на підтримку Європейського зеленого курсу;

Сфера 10 - Розширення прав і можливостей громадян для переходу до кліматично нейтральної, стійкої Європи.

Довідково.

Європейський зелений курс – це програма дій Європейського Союзу, в центрі якої стоїть амбітний план переходу до кліматично нейтральної Європи до 2050 року, а також трансформація кліматичних та екологічних викликів на нові можливості у всіх сферах та політиках Європейського Союзу, гарантуючи при цьому справедливий та інклюзивний характер зеленого переходу.

Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-pidbilo-pidsumki-informacijni-den-rol-doslidzen-ta-innovacij-u-yevropejskomu-zelenomu-kursi-mozhlivosti-dlya-ukrayinskih-doslidnikiv>

ЄС І GIZ РОЗПОЧИНАЮТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ПРОЄКТУ З ПІДТРИМКИ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

4 листопада Європейський Союз і Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH підписали угоду про реалізацію проєкту тривалістю 3,5 роки задля підвищення конкурентоспроможності малих і середніх підприємств та сприяння їхнього виходу на міжнародний ринок. Аби надати українським МСП оперативну підтримку в умовах загострення пандемії COVID-19, проєкт розпочне мобілізацію грантової підтримки й відповідних консультаційних послуг, щоб послабити вплив кризи на малий і середній бізнес, а також, за можливості, сприяти його відновленню.

Проєкт запроваджуватиме заходи екстреної підтримки малого бізнесу, зокрема, у низці секторів, які мають великий потенціал для зростання, інновацій та експорту. Критерії відбору і процедура подання заявок на участь у проєкті будуть визначені й оголошені найближчим часом. Декілька потужних українських організацій із підтримки бізнесу отримають сприяння у створенні "бізнес-клінік", які допомагатимуть МСП належним чином реагувати на ринкові умови, що значно змінилися через пандемію COVID-19. У межах запланованої підтримки на місцевому рівні проєкт ініціюватиме цільові заходи, що мають допомогти місцевим громадам-партнерам визначити необхідні кроки для подолання наслідків пандемії, установивши баланс між збереженням здоров'я громадян і виживанням малого і середнього бізнесу.

Очікується, що з 2021 року проєкт налагодить повномасштабну роботу, метою якої буде підтримка місцевих громад у створенні сталих екосистем для розвитку малих і середніх підприємств та запровадження довгострокових заходів з інноваційної допомоги бізнесу. Також планується, що проєкт буде взаємодіяти з низкою організацій із підтримки бізнесу задля покращення рівня надання послуг МСП, зокрема з питань прискорення інновацій і діджиталізації. Він сприятиме бізнес-кластерам у налагодженні співпраці між компаніями, посилюватиме бізнес-інтеграцію та допомагатиме будувати торгівельні зв'язки з ринками Європи й світу. Проєктом передбачена безпосередня підтримка обраних малих і середніх підприємств у розробці інноваційних продуктів чи послуг, або нових

бізнес-моделей завдяки використанню цифрових інструментів. Проєкт має на меті стимулювати сталий розвиток підприємництва, а також сприяти підвищенню конкурентоспроможності та виходу на міжнародні ринки малого і середнього бізнесу.

Довідкова інформація:

"EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП" – це проєкт, який спільно фінансується Європейським Союзом і Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ). Проєкт впроваджує Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH у межах заходів зі сприяння розвитку торгівлі в Україні. Загальний бюджет проєкту охоплює внесок ЄС у розмірі 15,5 млн євро та внесок Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини в розмірі 2,7 млн євро. Це партнерство є частиною колективної відповіді #TeamEurope на економічні виклики, спричинені пандемією COVID-19.

За додатковою інформацією звертайтеся до керівника проєкту Бенджаміна Клінгера: Benjamin.Klinger@giz.de.

Посилання: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/89311/cc-i-giz-розпочинають-реалізацію-нового-проєкту-з-підтримки-малого-і-середнього-бізнесу-в_uk

НАЦФОНД ДОСЛІДЖЕНЬ ПРЕЗЕНТУЄ ПЕРШІ ПІДСУМКИ: ОБРАНО 216 ПРОЄКТІВ, ЯКИМ НАДАНО 255,3 МЛН ГРН ФІНАНСУВАННЯ

24 листопада 2020 року, відбувся онлайн-брифінг щодо результатів перших конкурсів, проведених Національним фондом досліджень України за участю голови Фонду Леоніда Яценка, виконавчої директорки Фонду Ольги Полоцької та голови Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій при Кабінеті Міністрів України Олексія Колежука.

"Фонд – інструмент, який має надавати фінансову підтримку на конкурсній основі найкращим вченим країни. У майбутньому фінансування наукових розробок Фондом має становити 20-30% усіх бюджетних видатків. Фонд був створений у липні 2018 року та розпочав 2020 рік уже як чинна державна бюджетна установа, з правом оголошувати конкурси проєктів з виконання наукових досліджень і розробок та забезпечити фінансування проєктів-переможців", – зазначив Леонід Яценко.

За його словами, на 2020 рік бюджетом передбачено 526 млн грн на підтримку Фонду та грантову допомогу. 15 травня цього року було оголошено 1-й конкурс "Наука для безпеки людини та суспільства" та 21 травня – 2-й конкурс "Підтримка досліджень провідних та молодих учених".

Зокрема, основною умовою першого конкурсу була відповідність тематиці щодо безпекової діяльності держави, другий конкурс мав необмежені напрями.

"Найважливішим етапом була експертна оцінка. Так, для кожного конкурсу було створено окрему наукову раду із залученням близько 15% іноземців. У цілому 1152 фахівці, які надали на безоплатній основі 2 662 експертних висновки. Використання експертної оцінки дало змогу відкрито та чесно провести конкурсний відбір та визначити переможців", – зауважив Леонід Яценко.

Виконавча директорка Фонду Ольга Полоцька повідомила про статистику та висновки за проектами щодо COVID-19 і подолання наслідків пандемії. Зокрема, переможцями конкурсів "Наука для безпеки людини та суспільства" та "Підтримка провідних та молодих учених" обрано 216 проектів, на які надано 255,3 млн грн грантового фінансування для проведення наукових досліджень.

"Рішенням Наукової ради фінансування першого конкурсу щодо безпекової діяльності держави було збільшено на 21,3 млн грн за рахунок економії витрат Фонду. Серед 76 робіт – переможців конкурсу "Наука для безпеки людини та суспільства" – обрано 40 проектів на тему боротьби з пандемією COVID-19. Такі проекти не виконуються в межах лише медичної або біологічної галузі досліджень, значна їх кількість має міждисциплінарний характер. Загальний обсяг фінансування таких досліджень, як багаторічних, становить близько 200 млн грн, і лише на 2020 рік їх бюджет передбачений близько 60 млн грн", – повідомила Ольга Полоцька.

За конкурсом "Наука для безпеки людини та суспільства" із 421 відібраної заявки перемогли 76 проектів загальним бюджетом 118 млн грн. Наукові дослідження за галузями:

природничі, технічні й математичні – 28 переможців;
біологія, медицина й аграрні науки – 26 переможців;
соціальні й гуманітарні науки – 22 переможці.

У конкурсі "Підтримка провідних та молодих учених" із 316 відібраних заявок перемогли 140 проектів загальним бюджетом 137 млн грн. Наукові дослідження за галузями:

природничі, технічні й математичні – 99 переможців;
біологія, медицина й аграрні науки – 27 переможців;
соціальні й гуманітарні науки – 14 переможців.

"Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій при Кабінеті Міністрів України виконує функцію наглядової ради Фонду. Ми не маємо впливу та не втручаємось у роботу Фонду. Після проведених конкурсів займаємось аналізом організації та проведення конкурсного відбору досліджень. Перші результати показують, що перемогу в конкурсах отримали достойні проекти", – зазначив Олексій Колежук.

Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/news/nacfond-doslidzhen-presentuye-pershi-pidsumki-obrano-216-proyektiv-yakim-nadano-2553-mln-grn-finansuvannya>

МОН ПРОТЯГОМ ЖОВТНЯ-ЛИСТОПАДА ЗАТВЕРДИЛО 20 НОВИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Протягом жовтня-листопада 2020 року з метою вдосконалення системи підготовки фахівців різних галузей знань Міністерство освіти і науки України затвердило 20 нових стандартів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра. Ще 6 проєктів стандартів направлено на погодження до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

З відповідними наказами та стандартами вищої освіти можна ознайомитися на сайті МОН за *посиланням*.

Усього у 2020 році було затверджено 70 стандартів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра.

Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-protyagom-zhovtnya-listopada-zatverdilo-20-novih-standartiv-vishoyi-osviti>

ВИРОЩУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РОСЛИН – ЩЕ ОДИН ВАЖЛИВИЙ НАПРЯМ ВИРОБНИЦТВА СИРОВИНИ ДЛЯ ЗАМІЩЕННЯ ГАЗУ

Перспективи вирощування енергокультур в Україні та необхідні для цього стимули обговорили учасники онлайн-зустрічі "Енергетичні культури для біоенергетичних проєктів: перспективи для Хмельниччини та Тернопільщини", організованої Науково-технічним центром "Біомаса" та проєктом BIOPLAT-EU.

Заступник Голови Держенергоефективності Юрій Шафаренко представив потенціал вирощування енергокультур в Україні та розроблений спільно з Міненерго і Біоенергетичною асоціацією України законопроект для активізації розвитку цієї сфери.

Так, за оцінками експертів, в Україні використання врожаю енергокультур із 4 млн га малородючих земель дозволить замінювати в еквіваленті до 20 млрд куб. м газу у рік.

"Проєкти з вирощування енергетичних рослин є досить складними. Повернення інвестицій відбувається лише на 3 рік. Тому для масштабування цих проєктів необхідно – створити сприятливі умови для такого виду діяльності (законодавчо закріпити термін "енергетичні рослини", полегшити умови оренди землі для вирощування тощо)", – повідомив Юрій Шафаренко.

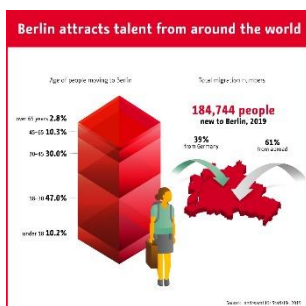
Прийняття законопроекту сприятиме: заміщенню імпорту газу та економії коштів; раціональному використанню малородючих земель та відновленню їх родючості; створенню нових робочих місць та збільшенню надходжень до бюджетів всіх рівнів; скороченню викидів парникових газів та покращенню екологічної ситуації в країні.

Учасники зустрічі розглянули можливості запровадження проєктів з вирощування енергокультур на землях, які не є придатними для сільського господарства та зможуть стати частиною WebGIS платформи BIOPLAT-EU.

Посилання: <https://www.kmu.gov.ua/news/viroshchuvannya-energetichnih-roslin-shche-odin-vazhliivij-napryam-virobnictva-sirovini-dlya-zamishchennya-gazu>

ДОСЯГНЕННЯ

БЕРЛІН – ХАБ ТАЛАНТІВ З УСЬОГО СВІТУ

Залучення талановитих людей з різних місць має вирішальне значення для процвітання будь-якого міста, як в економічному, так і в культурному плані. Берлін приваблює багатьох талановитих людей з усього світу. Столиця Німеччини перетворилася на міжнародний центр талантів. Понад 80 000 молодих людей у віці від 18 до 30 років переїжджають до столиці Німеччини щороку.

Згідно з доповіддю *“Decoding Digital Talent”* Берлін є 3-м найпривабливішим місцем у світі для талановитих людей, що володіють цифровими навичками, завдяки збалансованості роботи та особистого життя та можливості навчатися і працювати – аспекти, які найбільше цінують експерти з цифрових технологій.

У цифровому секторі кожна восьма вакансія – це робота в стартапі і ця тенденція набирає обертів. Immobilienscout24, Soundcloud, Wooga, DaWanda, brand4friends, Zalando, Sofatutor и rebuy – це лише декілька берлинських стартапів, які входять у число основних роботодавців столиці Німеччини.

Маючи понад 40 університетів та понад 70 неуніверситетських науково-дослідних установ, Берлін пропонує найкращу університетську та інститутську науково-дослідну базу для міждисциплінарної роботи у галузі досліджень та розробок і для підбору персоналу. Як результат – 20% із понад 190 000 студентів – іноземці.

Інвестори вкладають кошти у програми, інкубатори, акселератори та інститути. Будь-який початківець може отримати індивідуальну пораду, підтримку і фінансове спонсорство.

До Brexit Лондон був головним європейським напрямком для іноземців, друге місце займав Нью-Йорк. Зараз Німеччина замінила Лондон і стала другим за популярністю місцем роботи. П'ять великих промислових кластерів Берліну – ІКТ, енергетичні технології, охорона здоров'я, транспорт / мобільність / логістика і фотоніка – пропонують широкі можливості для роботи і розвитку.

Берлін сформував он-лайн сервіси для бажаючих приїхати до них, зокрема: <https://www.talent-berlin.de/en/>, <https://4scotty.com/>.

Посилання: https://reason-why.berlin/news/working-in-berlin-international-talent-hub/?pk_campaign=statista&pk_kwd=2020_talent

НАУКОВЦІ КАЖУТЬ, ЩО ПЛАСТИКОВІ ПЛЯШКИ МОЖУТЬ БУТИ БІЛЬШ ЕКОЛОГІЧНИМИ ЗА СКЛЯНІ. ЯК ЦЕ?

Виробництво скляних пляшок для будь-яких напоїв має більший негативний вплив на навколишнє середовище, ніж виробництво пластикових.

Такий висновок зробила група науковців із

Саутгемптонського університету, що у Великій Британії. Вони проаналізували життєвий цикл тари для напоїв у країні та те, як кожен з видів пакування впливає на навколишнє середовище.

Так, вони з'ясували, що виробництво тари зі скла для усіх видів напоїв у Великій Британії мало найбільших вплив на екологію. Це пов'язано з особливостями її первинного виробництва. Довкіллю шкодить витяг композитних матеріалів, їх плавлення при високих температурах та значні викиди парникових газів з цих розплавів.

Також до найбільших матеріалів-шкідників у Великій Британії вчені внесли первинний алюміній. Для його виробництва використовують боксити, що добуваються в Австралії. Водночас використання вторинного алюмінію з перетоплених матеріалів завдає значно менше шкоди навколишньому середовищу.

Банки з переробленого алюмінію автори дослідження вважають найкращим видом пакування для газованих напоїв. Для молока та фруктових соків найбільш екологічно чистими є коробки Tetra Pak та картонні коробки.

Водночас у пластикових пляшок науковці знайшли багато недоліків: їх виробництво збільшує кількість твердих побутових відходів, руйнує озоновий шар та сприяє викиду вуглецю в атмосферу. Однак вторинна переробка пластику призводить до скорочення полімерних ланцюгів, а отже пакування матиме нижчу якість.

Під час свого дослідження науковці використовували метод LCA, тобто оцінку життєвого циклу продукту. Автори провели оцінку життєвого циклу різних матеріалів упаковок для газованих напоїв, неохолоджених фруктових соків і свіжого молока.

У дослідженні вони використовували 11 критеріїв впливу матеріалу на навколишнє середовище: потенціал окислення під дією напоїв, вплив на клімат, виснаження абіотичних ресурсів, евтрофікація, токсичність для прісноводних екосистем, токсичність для людини, руйнування озонового шару, здатність до фотохімічного окислення оксидами азоту, токсичність для екосистем суші та морських екосистем.

Дослідники використовували обсяг напою як одиницю вимірювання. Дані для оцінки життєвого циклу пакування були взяті з Об'єднаного дослідницького центру Європейської Комісії (JRC) і низки вже опублікованих LCA.

Посилання: <https://hromadske.ua/posts/naukovci-kazhut-sho-plastikovyi-plyashki-mozhut-buti-bilsh-ekologichnimi-za-sklyani-yak-ce>

УЧЕНІ ІЗРАЇЛЯ СТВОРЮЮТЬ ПОМІДОР, ЩО ЛІКУВАТИМЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ОЧЕЙ

Учені університету Єрусалима виростили новий сорт томатів, споживання якого профілактично діятиме в боротьбі з дегенеративними захворюваннями очей.

Новий сорт отримав назву Xanthoma. Завдяки пігменту зеаксантину, який захищає рослину від сонячного випромінювання, він може допомогти в боротьбі з дегенеративними захворюваннями очей. Ним також багаті

культурні рослини, чії плоди мають жовте забарвлення: кукурудза, жовтий перець, гарбузи й цитрусові. Дещо менше його в динях, манго, абрикосах і персиках.

Професор Джозеф Хіршберг, який спеціалізується на генетиці рослин, молекулярній біології та генній інженерії, визначив, що додавання зеаксантину може пригнічувати захворювання очей, захищаючи світлові рецептори сітківки від пошкоджень.

Xanthoma або ксантомат, як його називають дослідники між собою, містить у 7 разів більше пігменту зеаксантину, ніж кукурудза, яка досі вважалась лідером за вмістом цієї речовини. Окрім того, помідор не втратив інших корисних якостей: у його складі ціла палітра вітамінів і мінералів та корисних речовин, що містяться у звичайних томатах.

Учені Єврейського університету переконані, що при щоденному споживанні їхній продукт стане чудовою профілактикою захворювань зору, наприклад, дегенерації жовтої плями, яка спричиняє сліпоту в дорослих.

Посилання: <https://ogorodniki.news/uk/p/ucheni-izrayilia-stvoriuiut-pomidor-shcho-likuvatime-zakhvoriuvannia-ochei-34482>

1

ПОТОЧНІ ПРОЕКТИ

НОВА ЕЛЕКТРОСТАНЦІЯ ДЛЯ ПЕРЕТВОРЕННЯ ВРОЖАЮ ВІДХОДІВ НА ВДОСКОНАЛЕНЕ БІОПАЛИВО

Целюлозний етанол пропонує розчин з низьким рівнем викидів, майже вуглецево-нейтральний. У багатьох країнах світу законодавство вже визнає важливу роль передового біопалива у декарбонізації транспортного сектору.

В ЄС переглянута Директива про відновлювану енергетику (RED II) набула чинності в грудні 2018 року. Вона встановила обов'язкову ціль щодо відновлюваних джерел енергії, які мають становити щонайменше 32% до 2030 року, а точніше, ціль – 14% відновлюваних джерел енергії у транспортному секторі. RED II вимагає, щоб усі країни-члени ЄС використовували 3,5% передового біопалива в транспорті до 2030 року.

Clariant – це компанія, яка координує проект LIGNOFLAG, що фінансується ЄС, і працює над комерціалізацією своєї технології sunliquid®. Цей інноваційний підхід передбачає вироблення целюлозного етанолу із сільськогосподарських залишків, таких як зернова солома, кукурудзяний корм та цукровий очерет. Целюлозний етанол можна використовувати як альтернативу бензину для живлення транспортних засобів в рамках сучасної енергетичної інфраструктури.

Основна мета LIGNOFLAG – побудувати та експлуатувати перший у своєму роді комерційний завод з виробництва целюлозного етанолу в Подарі, Румунія. "Clariant має на меті продемонструвати, що комерційне виробництво целюлозного етанолу на основі нашої технології sunliquid® є технічно здійсненним, економічно вигідним та конкурентоспроможним", – говорить координатор проекту Маркус Парбах з Clariant у Німеччині. "На повну потужність завод буде виробляти понад 50 000 тон целюлозного

етанолу щороку. Сільськогосподарські залишки будуть отримуватись від місцевих фермерів, сприяючи місцевому виробництву палива, створюючи зелені робочі місця та стимулюючи економічне зростання у сільській місцевості."

Інноваційні особливості технології Clariant's sunliquid® включають попередню обробку без хімічних речовин та комплексне виробництво сировини та ферментів, специфічних для процесу. У процесі використання sunliquid® не потрібні джерела енергії на основі викопних речовин, оскільки він отримує всю свою енергію при спалюванні сільськогосподарських залишків, головним чином лігніну, який залишається після вилучення целюлози з лігноцелюлози. Тому процес є енергетично самодостатнім. Як результат, профіль викидів набагато менший, ніж для звичайного виробництва біоетанолу. Враховуючи захоплення вуглецю, економія парникових газів може досягати близько 120%. Крім того, рідкий побічний продукт, вінас, може застосовуватися як добриво для культур, що використовуються в процесі.

Будівництво нового заводу створить новий ланцюжок створення вартості сільськогосподарських відходів у регіоні. Завод закладе основу для більш широкого впровадження передового виробництва біопалива в Європі та для більш стійкого енергопостачання транспортного сектору.

За прогнозом на рівні ЄС, реалізуючи ціль 3,5%, визначену в RED II, вдосконалене біопаливо може створити десятки тисяч довгострокових робочих місць та забезпечити додаткові доходи на суму понад 1 млрд євро для фермерів та малого бізнесу.

Тільки в південно-західному румунському регіоні флагманський завод sunliquid® створить близько 100 прямих робочих місць, пов'язаних з його функціонуванням, близько 300 непрямих робочих місць у сільськогосподарській та логістичній галузі плюс приблизно 800 робочих місць, пов'язаних із будівництвом заводу.

Координатор LIGNOFLAG Clariant також ліцензує свою технологічну платформу sunliquid® у всьому світі. Наразі було укладено три ліцензійні угоди з гравцями галузі у Китаї, Польщі та Словаччині.

Деталі проекту

Учасники: Німеччина (координатор), Угорщина, Австрія, Румунія

Загальні витрати: 34 936 215 євро; внесок ЄС: 24 738 840 євро

Тривалість: з червня 2017 року по травень 2022 року

Посилання: https://ec.europa.eu/research/infocentre/article_en.cfm?artid=53705

НОВЕ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО "ТРАНСФОРМАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗАЛІЗНИЧНОЇ СИСТЕМИ"

Державно-приватне партнерство, яке буде створено в межах Horizon Europe, допоможе перетворити старомодний залізничний сектор на конкурентоспроможний, цифровий та зелений вид діяльності, який стане світовим лідером.

Нове державно-приватне партнерство "Трансформація європейської залізничної системи" має на меті вивести відсталі національні системи на рівень найкращих та створити інтегровану, зелену, загальноєвропейську мережу.

Але трансформація "не повинна перевернути все з ніг на голову". Це має бути еволюція, а не революція. Існуючу інфраструктуру потрібно оновлювати, не перериваючи послуги.

Нове партнерство буде базуватися на своєму попереднику "Горизонту 2020" – Shift2Rail, метою якого було створення інтегрованої європейської залізничної мережі шляхом усунення технічних перешкод для сумісності і створення основ для впровадження цифрових та зелених технологій. Одним із ключових досягнень Shift2Rail було об'єднання всіх зацікавлених сторін європейських залізниць для визначення стратегії та спільної роботи над впровадженням інновацій.

Бюджет Shift2Rail становив 920 мільйонів євро. Галузь закликає комісію виділити наступний бюджет у розмірі 1,5 млрд євро для нового партнерства, причому половина надійде від Horizon Europe, а половина – від галузі.

"Ми сподіваємось, що Європейська Комісія підтримає цей запит, оскільки без декарбонізації транспорту ціль "кліматичної нейтральності" за Зеленою угодою ніколи не буде досягнута", – сказав Ніколас Фуріо, керівник відділу технічних питань Європейської асоціації галузі постачання залізниць (UNIFE), галузевої асоціації, яка бере участь у партнерстві. Залізничний транспорт – єдиний вид транспорту, який зменшив викиди, одночасно збільшивши обсяги пасажирських та вантажних перевезень і покращивши свою енергоефективність.

Завдяки таким заходам, як оцифрування квиткових автоматів та використання нових технологій для пришвидшення обслуговування колій і підвищення стійкості застарілої інфраструктури, галузь сподівається, що залізничний транспорт стане першим вибором для мандрівників та перевезення вантажів по Європі.

Посилання: <https://sciencebusiness.net/news/way-run-railway-new-partnership-aims-lead-industry-green-and-digital-future>

ЗАВЕРШЕНІ ПРОЕКТИ

РОЗВИТОК БІОЕКОНОМІКИ У СІЛЬСЬКІЙ ЄВРОПІ

Оскільки багато європейських сільськогосподарських галузей прив'язані до сезонного доступу до своєї сировини, їх капітальні товари та обладнання залишаються невикористаними протягом значної частини року. Щоб допомогти монетизувати ці прогалини, проект, що фінансується ЄС, працює над створенням нової галузі бізнесу, яка дозволить агропромислому комплексу повністю використати свій потенціал, продовжуючи свою діяльність цілий рік.

"Це дозволить агропромисловості диверсифікувати свій бізнес, стабілізувати річну діяльність та підвищити конкурентоспроможність та доходи", – говорить Марія Ізк'ердо, менеджер проектів Фонду CIRCE та менеджер проектів AGROinLOG. "Для цього ми вивчили доцільність перетворення агропромислового комплексу в інтегрований логістичний центр з біомаси".

Інтегрований логістичний центр з біомаси (IBLC) – це ділова лінія на біологічній основі, яка використовує наявні приміщення, обладнання та персонал, щоб заповнити місяці низької харчової активності.

AGROinLOG випробував свою концепцію IBLC у компаніях Греції, Іспанії та Швеції. Наприклад, в Іспанії дослідники продемонстрували доцільність використання IBLC у кормовому секторі для виробництва сумішей гранул із використанням матеріалів із трав та деревини. У Греції дослідники проекту провели першу в історії демонстрацію механізованої обрізки та збирання оливкових дерев за допомогою інтегрованих систем збирання та подрібнення. У Швеції вони показали, що з соломи озимої пшениці можна виробляти сучасне біопаливо, таке як 2G-біоетанол та біомасло.

"Завдяки цим демонстраціям ми визначили технічно здійсненні біопродукти та біотовари для зернових, кормів, фуражу та оливкової галузі", – зауважує Іск'ердо. Приклади цих продуктів включають енергетичні гранули, термопласти, зміцнені природними волокнами, біодошки, адсорбенти, що використовуються для ліквідації розливу вуглеводнів, активоване вугілля для електронного застосування, підстилка для кроликів, екстракція фенолів, біомасляні та біовугільні гранули.

На додаток до демонстрацій, проект також визначив європейські регіони та аграрні сектори з високим потенціалом для відтворення концепції IBLC.

Дослідники працювали над перетворенням успішних агропромислових демонстрацій у повноцінну IBLC – роботу, яка включала оптимізацію ланцюга поставок та перевірку якості нових продуктів. "Бізнес-моделі, розроблені для трьох демонстраційних випадків, довели, що вони покращують тимчасову зайнятість і навіть сприяють створенню робочих місць, що працюють повний робочий день", – робить висновок Іск'ердо. "Тому впровадження концепції IBLC в агропромисловості може допомогти залучити та утримати населення в сільській місцевості".

У даний час дослідники проекту працюють над тим, щоб повторити використання IBLC в інших агропромислових галузях. AGROinLOG також слугував початком для інших європейських дослідницьких проектів, спрямованих на використання відновлюваних джерел сировини для виробництва біоенергії та інших біотоварів.

Деталі проекту

Учасники: Іспанія (координатор), Бельгія, Греція, Італія, Нідерланди, Сербія, Швеція, Україна

Загальні витрати: 6 385 661 євро; внесок ЄС: 5935714 євро

Тривалість: листопад 2016 р. - липень 2020 р

Посилання: https://ec.europa.eu/research/infocentre/article_en.cfm?artid=53626

ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ

ТРИВАЄ КОНКУРСНИЙ ВІДБІР НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ РОЗРОБОК ЗА ДЕРЖАВНИМ ЗАМОВЛЕННЯМ НА 2021-2022 РОКИ

КОНКУРСНИЙ ВІДБІР
НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ
РОЗРОБОК ЗА ДЕРЖАВНИМ
ЗАМОВЛЕННЯМ НА
2021-2022 РОКИ

Прийом документів до 21 грудня

Міністерство освіти і науки України *продовжує* приймати заявки для участі в конкурсному відборі науково-технічних (експериментальних) розробок за державним замовленням, виконання яких розпочнеться у 2021 році за рахунок загального фонду державного бюджету.

Розробки приймаються за такими пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки:

- інформаційні та комунікаційні технології;
- енергетика та енергоефективність;
- раціональне природокористування;
- науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань;
- нові речовини й матеріали.

Термін виконання – до двох років, починаючи з 2021 року.

У конкурсі можуть брати участь підприємства, установи й організації незалежно від форм власності, що мають працівників відповідної кваліфікації, обладнання та необхідну матеріально-технічну базу.

Кінцевий термін приймання документів – 21 грудня 2020 року до 18:00.

Документи необхідно надсилати поштою на адресу: Директорат науки та інновацій, Міністерство освіти і науки України, бульвар Тараса Шевченка, 16, м. Київ, 01601.

Телефони для довідок: (044) 287-82-30, (044) 287-82-66, (044) 287-82-02, (044) 287-89-23

Посилання: <https://mon.gov.ua/ua/news/trivaye-konkursnij-vidbir-naukovo-tehnicnih-rozrobok-za-derzhavnim-zamovlennjam-na-2021-2022-roki>

© графічні зображення та фотографії з сайту <http://ec.europa.eu/>
та твітер-стрічки програми Горизонт 2020 [@EU_H2020](https://twitter.com/EU_H2020)